DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh24739>

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 11.07.2019
Kabul Tarihi: 18.02.2020
On-line Yayın: 30.04.2020

Article Type: Research article
Submitted: 11.07.2019
Accepted: 18.02.2020
Published Online: 30.04.2020

Atıf Bilgisi / Reference Information

Maden, A. (2020). İstasyon Tekniğinin Yazılı Anlatım Başarısı ve Tutumuna Etkisi: Ön Lisans Öğrencileri Örneği. *Journal of History School*, 45, 934-951.

İSTASYON TEKNİĞİNİN YAZILI ANLATIM BAŞARISI VE TUTUMUNA ETKİSİ: ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Aslı MADEN¹

Öz

Temel eğitimden yükseköğrenime kadar tüm eğitim kademelerinde yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi önemsenmekte ve bir ders olarak müfredatlarda yer almaktadır. Ancak mezun olan gençlerin kendilerini yazılı olarak ifade ederken yazım-noktalama kurallarını doğru ve etkili biçimde kullanamadıkları, bu konuda önemli sorunlar yaşadıkları ilgili araştırmalarda görülmektedir. Bu araştırmada, istasyon tekniğinin ön lisans öğrencilerinin yazılı anlatım başarı ve tutumuna etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma ön-test son-test kontrol gruplu deneysel desene göre gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, ön lisans programlarında öğrenim gören 54 öğrenci oluşturmaktadır. Bu bağlamda deney grubunda istasyon, kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veriler, başarı testi ve yazmaya yönelik tutum ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde nicel analiz tekniklerine başvurulmuştur. Veri analiz sürecinde SPSS 16.0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, istasyon tekniği ile yapılan öğretimin ön lisans öğrencilerinin yazılı anlatım başarılarında ve tutum düzeylerinde geleneksel öğretime göre daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yazma, yazım ve noktalama, istasyon tekniği, başarı, tutum.

¹ Dr. Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi Türk Dili Bölümü, asli.maden@giresun.edu.tr, Orcid: 0000-0002-3336-0198

The Effect of Station Technique to Attitude and Academic Success of Writing Expression: Associate Degree Students' Sample

Abstract

The lessons for written expression skills are in the curriculum at all education levels from the primary level to the higher education. However, it is seen in related research that young people who graduate use not the spelling-punctuation rules correctly and effectively while expressing themselves in writing, and that they have significant problems in this regard. In this study, it was aimed to determine the effect of station technique on the success and attitude of written expression of the associate degree students. The research was conducted according to the pretest-posttest pattern with control group. Research sample is composed of 54 students studying at associate degree. In this context, station method was used in the experimental group and traditional teaching method was used in the control group. In the research, the data were collected with the achievement test and writing attitude scale. In the study, quantitative data collection techniques will be made use of. Obtained data was analyzed and reported by using relevant statistical techniques via SPSS 16.0. As a result of the research, it has been determined that the teaching done by station technique is more effective in the written expression success and attitude levels of the associate students compared to traditional teaching.

Keywords: Writing, spelling and punctuation, station technique, achievement, attitude.

GİRİŞ

Yazma, insanın duygu ve düşüncelerini aktarmak ya da karşı tarafa iletmek için başvurduğu en etkili yollardandır. Yazma veya yazılı anlatım, insanlar arasındaki iletişime semboller ve maddi unsurlar ile kalıcılığı ve düzeni sokmaktadır. Yazma “aktarılmak istenen anlamların harf adı verilen sembollerle kodlanması” (Karadağ & Maden, 2013, s. 266) şeklinde; yazılı anlatım ise “Her türlü olay, düşünce, durum ve duyguları, dili en güzel şekilde kullanarak, belli bir plan dâhilinde başkalarına ve yarınlara ulaştırarak kalıcılığını sağlamaya imkân veren araç” (Aktaş & Gündüz, 2004, s. 57) olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla yazılı anlatım insanın dili en güzel şekilde kullanıp kalıcı biçimde kendini ifade etmesi için başvuracağı bir araçtır. Bunlardan hareketle yazının duygu, düşünce, tasarı ve hayalleri aktarmada kullanılabilmesine yazma, bu işlemin bütünü de yazılı anlatım olarak ifade edilebilir.

“Yazma, duygu, düşünce, istek ve olayların belli kurallara uygun olarak birtakım sembollerle anlatılmasıdır. Yazma, insanın doğası gereği kendini dışa vurduğu davranışlardan birisidir. Yazma aynı zamanda toplumsal bir

zorunluluğun gereğidir. Bu zorunluluk insanın toplumun bir ferdi olmasıyla başlar. Toplum içinde iletişimle sürer. Hiçbir insan toplum içindeki dinamik iletişimden uzak duramaz” (Özbay, 2007, s.122). Toplumsal yaşamın bir parçası olabilmenin yegâne şartı da bahsedilen iletişim ortamında yer alabilmektedir. İnsanın bu amaçla başvurduğu yollardan biri de yazı ve yazma eylemidir. İnsanın çok yönlü bir varlık olmasından dolayı duygu ve düşüncelerini eksiksiz biçimde çevresine aktarması gerekir. Yazarken de bu ilkeye göre hareket edilmelidir. Bunun için yazmanın belirli kurallarla işleyen bir sistemle gerçekleşmesi önemlidir.

Güzel ve doğru yazma, kişinin kendisini tam ve etkili biçimde ifade edebilmesinde, bilgiye ulaşabilmesinde, sosyal ortamda sağlıklı ilişkiler kurmasında ve iletişim kurduğu kişileri anlamasında önemli bir yere sahiptir. Yazma becerisinin gelişimi de uzun solukludur ve dikkat gerektirir. Çocuklarda ilk önce dinleme / izleme yeteneği ortaya çıkar ve bu beceri/yetenek anne karnından itibaren gelişme gösterir. Dinleme becerisini 1,5-2 yaş döneminden itibaren konuşma becerisinin takip ettiği ve ardından görsel okuma; okul çağında da okuma ve son olarak yazma becerisi ile dil gelişiminin sürdüğü görülmektedir. Bu zincirin son halkasında bulunan yazma eğitimi diğer süreçlere göre daha yavaş ve zordur. Yazma edinim sürecinin karmaşık olması, yazma becerisini tam ve doğru kazanmayı çoğu zaman olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle yazma eğitimi, temel eğitimden yükseköğretime kadar her seviyede önemsenmekte ve yazılı anlatım ile ilgili çeşitli dersler yürütülmektedir. Ancak kendini yazılı olarak ifade etme noktasında; günlük hayatta ve diğer alanlarda ciddi yanlışların yapılması, yazılı anlatım becerilerinin istenilen düzeyde kazandırılmadığının ve yazma eğitimine dair eksikliklerin olduğunun bir kanıtıdır. Nitekim Özbay’a (2003, s.3) göre, “Ülkemizde dil öğretiminin vahametini görmek için bu alanın uzmanı olmaya gerek yoktur. Bugün üniversite öğrencilerimizin önemli bir kısmı ders notları ve magazin haberleri dışında bir şey okumamaktadır. Kısa, kuru kalıplaşmış cümleciklerle konuşan, tüm ihtiyaçlarını birkaç yüz kelimeyle ifade etmeye çalışan, yazı yazmaktan korkan, basit bir dilekçeyi bile kurallarına uygun yazamayan, karşısındakini dinlemeyi bilmeyen insanlarımız dil eğitimimizde önemli sorunlarla karşı karşıya olduğumuzun göstergesidir”.

Yazılı anlatımla ilgili eksiklikler, yazma eğitimi sürecinde yürütülen etkinliklerin ve temele alınan yaklaşımın yeterli olmadığına işaret etmektedir. Zira ülkemizde uzun yıllardır temele alınan öğretmen merkezli eğitim anlayışının eğitimin hemen her alanında yeterli başarıyı gösteremediği bilinen bir gerçektir. Söz konusu başarısızlığın başlıca sebeplerinden biri, yazma eğitimi sürecinde başvurulan yöntem ve araçların yetersizliğidir. Alan yazında farklı kademelerde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatım düzeyleri üzerine çeşitli araştırmalar

bulunmaktadır (Alkan, 2006; Arıcı & Urgan, 2008; Aydın, 2014; Avcı, 2006; Demir, 2003; Kardaş 2013; Maden, 2011; Pekaz, 2007; Şahin ve diğerleri, 2011; Tağa & Ünlü, 2013; Temizkan, 2001; Tok & Potur, 2015). Bahsedilen araştırmaların genellikle yazılı anlatım başarısını ölçmeye ve durum tespitine yönelik olduğu söylenebilir. Ancak bu çalışmalarda yaşanan sorunların nasıl çözüme kavuşturulacağına dair izlenecek yol yeterince ortaya konulamamıştır. Diğer taraftan bahsedilen araştırmalarda yazılı anlatım becerilerine dair ilgi, tutum ve alışkanlık boyutuyla duyuşsal; biçim ve içerikle ilgili kurallara uyulmaması boyutuyla ise bilişsel anlamda çok yönlü eksikliklerin olduğu da belirlenmiştir. Yapılan tespitlerden yola çıkarak yazılı anlatım becerilerini geliştiren ve bu eyleme yönelik ilgi, tutum ve kaygı gibi duyuşsal yönü güçlendiren uygulamalara başvurulması yerinde olacaktır. Zira Kardaş (2013) konuyla ilgili çalışmasında, öğrencilerin yazılı anlatım yönelik olumlu tutum geliştirmediğini hatta yazma etkinliklerine katılmamak için bahaneler ileri sürdüklerine sık rastlandığını ifade etmektedir.

Temel eğitimden yükseköğretime kadar her seviyede teori ve uygulama yönü ile alışkanlığa dönüştürülmeye çalışılan yazılı anlatım becerileri üniversiteye başlamış öğrenciler için de başarılması gereken bir süreçtir. Çünkü üniversiteyi bitirip iş yaşamına atıldıktan sonra yazılı iletişimlerini şekillendirecek temel bilgi ve deneyim bu aşamada elde edilmiş olacaktır. Buna karşın gerek yazılı anlatım becerileri gerekse yazım ve noktalama konusundaki sorunların çözümüne dair uygulamaya dayanan araştırmaların sınırlı olması dikkat çekmektedir. Yazılı anlatım başarısı ile birlikte yazmaya yönelik ilgi ve tutum gibi duyuşsal yönleri destekleyebilecek uygulamalardan biri öğrenme istasyonlarıdır.

İstasyon tekniği, sınıf içinde iş birliği ve sosyalleşmeye imkân tanıyan öğrenme merkezleri fikrine dayanmaktadır (Fox, 2004; Maden & Durukan, 2010). İstasyonlarda öğrenme çalışması, iş birlikli ve aktif öğrenmeyi destekleyen bir nitelik taşır. Ayrıca istasyonlarda öğrenme, bütün sınıfın tüm öğrenme faaliyetlerine (her istasyona) katılması ve katkı sağlaması ile bir önceki grubun yaptıklarını daha ileri götürmeyi hedefleyen öğrenci merkezli bir yöntemdir (Gözütok, 2007). “İstasyon tekniğinde yapısal ve kavramsal düşüncenin, zor konuların ve üst düzey becerilerin kazandırılmasında istasyon modeli hazırlanmakta ve bu çerçevede zorunlu ya da seçimli istasyonlar oluşturulmaktadır. Öğrenciler eş zamanlı olarak belirtilen sürede bu istasyonlara uğramakta ve karşılıklı etkileşim ve iletişim yoluyla tüm duyu organlarını da işe koşarak etkinliklere katılabilmektedir. Yapılan çalışmalarda bu modelin hem içerik hem de yöntem olarak öğrencilerin beğenisini kazanan bir uygulama olduğu vurgulanmıştır” (Morgil 2002’den akt. Maden & Durukan, 2010, s.301).

Bu doğrultuda istasyonlarda gerçekleşen öğrenme etkinliklerinin öğrenciler için çekici ortamlar sağladığı, birden fazla duyuya hitap edebildiği, basitten karmaşığa doğru ilerlediği, farklı özellikteki katılımcıların fayda sağlayabileceği ve becerilerini geliştirmede destekleyici olduğu kabul edilmektedir. Yine istasyon tekniğinin belirli bir amaca göre mantıksal bütünlük içinde sıralanan aşamalarda gerçekleşmesi ve değerlendirme sürecinin belirli bir düzen içermesi de öğrenme başarısını olumlu etkiler (Fehrle & Schulz, 1977; Manuel, 1974). İstasyon tekniği ile gerçekleşen öğrenme etkinliklerinde “öğrencilerin istasyonda yer alan çeşitli etkinlik uygulamaları sayesinde yaratıcılıkları gelişir, takım bilinci oluşur, görev paylaşımı, yardımlaşma, dayanışma ve sorumluluk duyguları gelişir. Öğrenciler etkileşim hâlinde olduklarından iletişim becerileri gelişir ve sosyalleşir” (Güç & diğ., 2016, s.172). Öğrenme istasyonlarında iletişim sürecinin sürekli canlı tutulması, bu süreçte sözlü ve yazılı iletişime dayanan yoğun bir etkileşim ağının kurulması bu tekniğin dil öğretimi için uygun olduğunun işaretidir. Öğrenme ortamına sağladığı diğer katkılar da istasyonların hem sözlü hem de yazılı iletişim becerilerini geliştireceğini göstermektedir. Çünkü öğrenme istasyonlarının oluşumunda ve uygulanmasında dinleme ve konuşma; yazılı ve görsel materyaller oluşturma ve onları okuma temel bir işlemdir.

Alan yazındaki birçok araştırma, istasyonlarda öğrenmenin akademik başarı ve tutum gibi özelliklere olumlu etkisinin olduğunu göstermektedir (Avcı, 2015; Batdı & Semerci, 2012; Demir, 2008; Demirörs, 2007; Duman, 2018; Erdağı & Önel, 2015; Fraling, 1982; Genç, 2013; Güç & diğ., 2016; Howatson, 1971; Karacalı & diğ., 2019; Koca, 2018; Morgil & diğ., 2002; Maden & Durukan, 2010; Sunday, 1979; Tofte, 1982). Ancak istasyon tekniğinin dil becerilerinin geliştirilmesinde ve özellikle yazma eğitiminde kullanımına dair çalışmaların alan yazında birkaç çalışma ile sınırlı olduğu görülmektedir. Bozpolat ve Arslan'ın (2018) konuyla ilgili araştırmasında da istasyon tekniğinin başarı ile birlikte derse karşı ilgi, etkin katılım, grupla çalışma ve iletişim kurma becerilerini geliştirme, sorumluluk alma, özgüven açısından faydalı olacağı alan yazına dayanılarak belirtilmiş buna karşın Türkçe öğretiminde istasyon tekniğinin kullanımına dair yeterli çalışmanın olmamasına dikkat çekilmiştir.

Bu gerekçelerle araştırmada, istasyon tekniğinin ön lisans düzeyinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin yazılı anlatım başarısı ile yazmaya yönelik tutumları üzerindeki etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, deneysel nitelik taşımaktadır. Bu nedenle araştırmada, deneysel desenlerden ön test – son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Ön test-son test kontrol gruplu desen, bağımsız değişken olarak deneysel işlemin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin belirlenmesine dayanır. Ayrıca elde edilen bulguların neden-sonuç ilişkisi içinde yorumlanmasını sağlar (Büyüköztürk, 2001). Diğer bir ifadeyle, deneysel desen bağımsız değişken olarak bir öğretim yönteminin bağımlı değişken olarak başarı ve tutum üzerinde etkisinin olup olmadığına karar vermek için uygulanabilir (Plano Clark & Creswell, 2015).

Çalışma Grubu

Araştırmada bir devlet üniversitesinde, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında, ön lisans programlarında iki ayrı şubede öğrenim gören 54 öğrenci deney ve kontrol gruplarını oluşturmuştur. Deney ve kontrol grupları olarak tesadüfi olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla araştırma klasik deneysel niteliktedir. “Klasik ve yarı deneysel yöntemler arasındaki en önemli fark klasik deneysel yöntemde grupların rastgele oluşturulmasıdır” (Cohen, Manion & Morrison, 2000’den akt. Ekiz, 2009, s. 112). Çalışma grubunu oluşturan 54 öğrenci, ön test sonuçları dikkate alınarak random (yansız atama) yöntemiyle; 26’sı deney (A şubesi), 28’i kontrol grubuna (B şubesi) atanmıştır.

Deneysel İşlem

İstasyon tekniğinin ön lisans öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri ve tutumları üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik araştırmada; uygulama öncesindeki derslerde işlenmiş metin türleri ile yazım kurallarından büyük harf kullanımı; noktalama işaretlerinden kesme ve noktalı virgül konuları ile konu sınırlandırılmıştır. Belirlenen konular, deney grubunda istasyon tekniği ile kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yoluyla yürütülmüştür. Geleneksel öğretim Demirel’e (2004, s.72) göre “öğretmen merkezli, öğretmenin bilgiyi öğrenenlere aktarma sürecini içeren ve sözlü anlatıma ağırlık veren yöntem” olarak tanımlanmaktadır.

Deney grubunda konu başlıklarına göre oluşturulan istasyonlarda önceden hazırlanmış etkinlikler çözülürken öğrencilerin de yazılı anlatım çalışmaları yapmasına izin verilmiştir. Farklı temalar belirlenerek 3 ayrı istasyon oluşturulmuş, her bir istasyonda ilgili tema ile ilgili metin örnekleri ve öğrencilerin tamamlaması ve yeniden yazmasına ilişkin gereken yönergeler sunulmuştur. Ayrıca yazım ve noktalama kurallarına dair metin örnekleri de

verilmiştir. Örnek metinlerden istedikleri türde yeni metinler oluşturmaları ancak bu süreçte belirlenen yazım ve noktalama kurallarına uymaları istenilmiştir. Her bir öğrencinin de kendisinden önceki arkadaşının yazdıklarını bu açıdan değerlendirmesi ve varsa değişiklik önerileri farklı renkteki kalemle belirtmesi telkin edilmiştir. Deney grubundaki istasyonlarda çalışırken öğrencilerin basılı ve elektronik kaynaklardan yararlanmasına izin verilmiştir. Kontrol grubunda ise, dersler olağan sırasıyla düz anlatım ve soru cevap yöntemleri ile işlenmiştir. Her iki grupta konunun işleniş 2 hafta sürmüştür.

Uygulama öncesinde ön test, uygulamadan sonra ise son test uygulanmıştır.

Araştırma sürecinde yapılan işlemler aşağıda Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1
Araştırma Uygulama Süreci

Grup	Ön test	Süreç	Son test
Kontrol	Başarı Testi Tutum Ölçeği	Geleneksel öğretim	Başarı Testi Tutum Ölçeği
Deney	Başarı Testi Tutum Ölçeği	Öğrenme İstasyonları	Başarı Testi Tutum Ölçeği

Veri Toplanması ve Analizi

Araştırmada iki ayrı ölçme aracı kullanılmıştır.

Yazım ve Noktalama Başarı Testi (YNBT)

Araştırmada yazım ve noktalama başarısıyla ilgili veriler, Yazım ve Noktalama Başarı Testi ile toplanmıştır. YNBT aşağıdaki aşamalar izlenerek hazırlanmıştır:

Soru havuzu oluşturma: Başarı testinin oluşturulmasında, geçmiş yıllarda yapılmış olan merkezî sınavlarda sorulmuş, yazım ve noktalama konularıyla ilgili

sorular belirlenmiştir. Örnek olarak belirlenen sorularla ilgili Türkçe eğitimi uzmanlarından görüş alınarak 30 soru havuza seçilmiştir.

Madde analizi: 30 soruluk taslak test, uygulama öncesinde pilot olarak 40 ön lisans öğrencisine uygulanmış; güvenirlik ve geçerlilik analizleri sonucunda madde gücülüğü (p) ve ayırt ediciliği (r) hesaplanmıştır. Madde güçlük endeksi 0,20'nin altında ve 0,90'ın üstünde olanlar ile ayırt edicilik endeksi 0,20'nin altında olan sorular ayrılmıştır. Bu işlem ile testten 4 soru çıkarılmıştır.

Geçerlik ve güvenirlik analizi: “Testi oluşturan maddelerin, ölçülmek istenen davranışı (özelligi) ölçmede nicelik ve nitelik olarak yeterli olup olmadığının göstergesi, kapsam geçerliliğidir. ... Kapsam geçerliliğini test etmede kullanılan mantıksal yollardan biri, uzman görüşüne başvurmaktır” (Büyüköztürk, 2006, s. 167, 168). Bu ilkeye göre testin geçerliliğini sağlamak için Türkçe eğitimi uzmanlarının (3) görüşlerine başvurulmuştur. Türkçe eğitimi alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda, gerekli olmadığı değerlendirilen 1 soru testten çıkarılmıştır.

“Güvenirlik, bireylerin test maddelerine verdikleri cevaplar arasındaki tutarlılık olarak tanımlanabilir. Güvenirlik, testin ölçmek istediği özelliği ne derece doğru ölçtüğü ile ilgilidir. ... Bir test için hesaplanan güvenirlik katsayısının 0,70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenirliği için genel olarak yeterli görülmektedir” (Büyüköztürk, 2006, s. 169). Yapılan güvenirlik analizi sonunda YNBT'nin *Cronbach alpha* katsayısı 0,80 olarak belirlenmiştir.

Bu işlemlerin ardından 25 soruluk YNBT'nin uygulama için uygun olduğu değerlendirilerek deney sürecinde kullanılmıştır. Yazım ve Noktalama Başarı Testi'nde (YNBT) her bir soru 4 puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (YTÖ)

Tutum ile ilgili veriler, Temizkan ve Sallabaş (2009) tarafından üniversite öğrencileri için geliştirilmiş olan tutum ölçeği ile toplanmıştır. Tutum ölçeğinin aslında okuma ve yazma tutumunu ölçen maddeler birlikte sunulmuştur. Ancak araştırmada sadece yazma ile ilgili maddeler dikkate alınmış ve 25 madde hâlinde ölçek kullanılmıştır. Tutum ölçeğindeki maddeler “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde likert tiptedir ve olumlu maddeler 1-2-3-4-5, olumsuz maddeler ise 5-4-3-2-1 olmak üzere derecelendirilmiştir. Ölçeğin güvenirliğine ilişkin Alfa iç tutarlılık katsayısı bahsi geçen araştırmada olarak 0.84 tespit edilmiştir. Ölçeğin geçerliği ise faktör analizi ile sağlanmıştır. Ölçeğin geçerliği ile ilgili olarak KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) değeri 0.81, Bartlett testi ise 1924,11 olarak hesaplanmıştır (Temizkan & Sallabaş, 2009). Ölçeğe ilişkin geçerlik ve

güvenirlik değerlerine dayanarak araştırmada uygulanabilir olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

BULGULAR

Yazım ve Noktalama Başarısı ile İlgili Bulgular

Ön lisans öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarına dair başarıları üzerinde uygulanan yöntemlerin ne düzeyde etkisinin olduğunu görebilmek için kontrol grubu ve deney grubu YNBT ön test - son test ortalamaları *Wilcoxon Z* ve *Mann Whitney U testi* ile karşılaştırılmıştır.

Geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunun YNBT sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir:

Tablo 2

Kontrol Grubunun YNBT Ön - Son Test Sonuçları

Son test-Ön test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Negatif sıra	2	2,00	3,00	-3,330	,000
Pozitif sıra	24	12,50	418,00		
Eşit	2				
Toplam	28				

Tabloda görüldüğü üzere, kontrol grubundaki öğrencilerin YNBT ön test ve son test sonuçları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=-3,330$; $p<0,05$). Bu bulgu, geleneksel öğretim yöntemi ile yürütülen yazım ve noktalama kuralları öğretiminin başarıyı anlamlı düzeyde arttırdığını göstermektedir.

İstasyon tekniği ile öğretimin uygulandığı deney grubunun YNBT sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir:

Tablo 3

Deney Grubunun YNBT Ön - Son Test Sonuçları

Son test-Ön test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Negatif sıra	0	,00	,00	5,002	,000
Pozitif sıra	25	12,00	335,00		
Eşit	1				
Toplam	26				

İstasyon Tekniğinin Yazılı Anlatım Başarısı ve Tutumuna Etkisi

Tabloda görüldüğü üzere, deney grubundaki öğrencilerin YNBT ön test ve son test sonuçları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z= 5,002$; $p<,05$). Bu bulgu, istasyon tekniği ile işlenen yazım ve noktalama kuralları öğretiminin başarıyı anlamlı düzeyde arttırdığını göstermektedir.

Uygulama öncesi ve sonrası YNBT ortalamalarına bakıldığında hem deney hem de kontrol grubunda yazım ve noktalama başarısının arttığı anlaşılmaktadır.

Kontrol ve deney gruplarının YNBT ön-son test sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4

Kontrol ve Deney Gruplarının YNBT Ön ve Son Test Sonuçları

	Grup	N	X	Ss	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Ön test	Kontrol	28	37,00	14,20	25,00	642,50	355,500	,969
	Deney	26	35,00	13,43	28,34	675,50		
Son test	Kontrol	28	66,00	10,53	15,01	436,00	38,000	,000
	Deney	26	89,00	10,31	38,73	955,00		

Kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin yazım ve noktalama başarılarını ön ve son testlere göre birlikte değerlendirmek için Mann Whitney U analizine başvurulmuştur. Tabloda görüldüğü üzere, ön test ortalamaları açısından kontrol ve deney grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($U= 355,500$; $p>,05$). Bu bulgu, uygulama öncesinde her iki grupta da yazım ve noktalama açısından benzerliğin olduğunu göstermektedir. Ancak son testte kontrol ve deney grupları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu da belirlenmiştir ($U= 38,000$; $p<,05$). Bu bulgu, istasyon tekniğinin yazım ve noktalama kuralları öğretiminde geleneksel öğretime göre daha başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla geleneksel öğretimin yazım ve noktalama konusunun öğretiminde etkili olduğu fakat istasyon uygulamasının daha fazla katkı sağladığı söylenebilir.

Yazmaya Yönelik Tutum ile İlgili Bulgular

Ön lisans öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları üzerinde uygulanan yöntemlerin ne düzeyde etkisinin olduğunu görebilmek için kontrol ve deney

grubu YTÖ ön test - son test ortalamaları *Wilcoxon Z* ve *Mann Whitney U* testi ile karşılaştırılmıştır.

Geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunun YTÖ sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5

Kontrol Grubunun YTÖ Ön - Son Test Sonuçları

Son test-Ön test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	P
Negatif sıra	5	10,00	50,00		
Pozitif sıra	22	14,91	328,00	-3,340	,001
Eşit	1				
Toplam	28				

Tabloda görüldüğü üzere, kontrol grubundaki öğrencilerin YTÖ ön test ve son test sonuçları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=-3,340$; $p<,05$). Bu bulgu, geleneksel öğretim yöntemi ile yürütülen yazım ve noktalama öğretiminin yazmaya yönelik tutum üzerinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkide bulunduğunu göstermektedir.

İstasyon tekniğinin uygulandığı deney grubunun YTÖ sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir:

Tablo 6

Deney Grubunun YTÖ Ön - Son Test Sonuçları

Son test-Ön test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Negatif sıra	3	6,67	20,00		
Pozitif sıra	22	13,86	305,00	-3,836	,000
Eşit	1				
Toplam	26				

Tabloda görüldüğü üzere, deney grubundaki öğrencilerin YTÖ ön test ve son test sonuçları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($Z=-3,836$; $p<,05$). Bu bulgu, istasyon tekniği ile yürütülen yazım ve noktalama öğretiminin yazmaya yönelik tutumu istatistiksel olarak anlamlı düzeyde artırdığını göstermektedir. Bu bulgu, hem geleneksel öğretiminin hem de istasyon tekniğinin ön lisans öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarını olumlu biçimde etkilediğine işaret etmektedir.

Kontrol ve deney gruplarının YTÖ sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Kontrol ve Deney Gruplarının YTÖ Ön ve Son Test Sonuçları

	Grup	N	X	Ss	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Ön test	Kontrol	28	2,4386	,87537	25,43	712,00	306,000	,313
	Deney	26	2,7338	,95001	29,73	773,00		
Son test	Kontrol	28	3,3857	,73726	18,91	529,50	123,500	,000
	Deney	26	4,0123	,58937	36,75	955,50		

Tabloda görüldüğü üzere, kontrol grubu öğrencilerinin ön testte 2,43, deney grubunun ise 2,73 düzeyinde bir ortalamaya sahip olduğu; son testte ise kontrol grubunun 2,38 iken deney grubundaki öğrencilerin 4,01’e yükseldiği anlaşılmaktadır. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin yazmaya yönelik tutum ortalamaları üzerinde yapılan Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde ise; ön testte kontrol ve deney grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($U = 306,000$; $p > ,05$). Bu bulgu, uygulama öncesinde kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin yazmaya yönelik tutum açısından benzerlik gösterdiğine işaret etmektedir.

Son testte ise, kontrol ve deney grupları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($U = 7,000$; $p < ,05$). Bu bulgu, istasyon tekniği ile öğretiminin geleneksel öğretime göre yazmaya yönelik tutumu daha fazla artırmış olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgulara göre; geleneksel öğretimin yazmaya yönelik tutum üzerindeki etkisinin anlamlı farklılık yaratacak düzeyde olmadığı, fakat istasyon tekniği ile yazma etkinliği yapan öğrencilerin tutumlarında uygulama öncesi ve sonrası arasında anlamlı bir farklılığın olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Yazılı anlatımın istenildiği şekilde gerçekleşebilmesi birtakım kurallara uyulması ile mümkün olabilmektedir. Konu, tema, biçim, tür, ana fikir, plan gibi unsurlara bağlı kuralların yanında yazım ve noktalamaya ilişkin kurallar da yazma sürecinde önem taşır. Yazım kuralları, yazının insanlar tarafından anlaşılabilmesini sağlayan uyulması zorunlu olan hususlardır. Bu nedenle

eğitimin her kademesinde eksiksiz biçimde ve kalıcı olarak öğretilmesi gerekir. Mesleki eğitim almak isteyen üniversite öğrencilerinin tüm öğrenme yaşantıları ve sonrasında ise iş yaşamları yazılı iletişim durumları ile iç içedir. Nitekim bu yaşantılardan başarı ile çıkmaları da yazılı ve sözlü iletişim davranışlarını doğru ve yerinde gerçekleştirmeleri sağlanabilecektir. Üniversiteye başlarken öğrencilere ilkökul, ortaokul ve lise öğrenimlerinde edindikleri yazılı anlatım ile ilgili bilgi ve becerilerin, Türk Dili dersinde tekrar verilmesi yazma konusunda alışkanlık kazandırma hedefi ile açıklanabilir. Söz konusu gerekçelerle araştırmada, istasyon tekniğinin ön lisans öğrencilerinin yazım ve noktalama başarıları ile yazmaya yönelik tutumları üzerindeki etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ulaşılan sonuçlar aşağıdaki şekildedir:

İstasyon tekniğinin yazım ve noktalama kurallarının öğretiminde geleneksel öğretime göre başarıyı daha fazla arttırdığı belirlenmiştir. Diğer bir deyişle, istasyon tekniğinin yazım ve noktalama kurallarının öğretiminde geleneksel öğretime göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Dolayısıyla geleneksel öğretimin yazım ve noktalama konusunun öğretiminde etkili olduğu fakat istasyon uygulamasının daha fazla etkide bulunduğu söylenebilir. Aktif öğrenme tekniklerinden olan istasyonun yazım ve noktalama başarıları üzerindeki olumlu etkisi ilgili alan yazındaki birçok çalışmanın sonucunu desteklemektedir (Ergin, 2009; Karateke, 2006; Koç, 2007; Maden, 2011). Maden ve Durukan'ın (2010) istasyon tekniğinin yaratıcı yazma üzerinde etkisini araştırdığı çalışma ile ulaşılan sonuçlar aynı doğrultudadır. Bunlarla birlikte Erdağı ve Önel (2015) ve Benek'in (2012) fen ve teknoloji dersi, Güç ve diğerlerinin (2016) matematik dersi, Demir'in (2007) hayat bilgisi dersi, Avcı'nın (2015) ise İngilizce dersi başarıları üzerinde istasyon tekniğinin ne düzeyde etkisinin olduğuna dair araştırmaları ile de sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Yazmaya yönelik tutum üzerinde istasyon tekniğinin geleneksel öğretim yöntemine oranla daha etkili olduğu görülmüştür. Diğer bir deyişle; geleneksel öğretimin yazmaya yönelik tutum üzerindeki etkisinin anlamlı farklılık yaratacak düzeyde olmadığı, fakat istasyon tekniği ile yazma etkinliği yapan öğrencilerin tutumlarında anlamlı bir farklılığın olduğu söylenebilir. İstasyon tekniğinin yazmaya yönelik tutum üzerindeki etkisine dair sonuçlar ile Maden ve Durukan'ın (2010) ulaştığı sonuçlar örtüşmektedir. Bununla birlikte bu tespitler, Şahin (2010) ve Kardaş'ın (2013) iş birlikli uygulamaların yazılı anlatım tutumuna etkisini araştırdıkları çalışmalarında ulaşılan sonuçları desteklemektedir. Bozpolat ve Arslan'ın (2018) Türkçe öğretiminde istasyon tekniğinin kullanımına dair araştırmasında, öğrencilerin bu tekniğe yönelik olumlu görüş sunmaları ve tekrar bu teknikle ders işlenmesini istemeleri de ulaşılan sonuçlarla aynı doğrultudadır.

Ulaşılan sonuçlardan hareketle; farklı ön lisans ve lisans programlarındaki öğrencilerin yazım ve noktalama konusundaki başarılarını artıracak iş birlikli ve aktif öğrenmeye dayalı tekniklerin kullanılması önerilebilir. Yazmaya yönelik tutumu artıracak istasyon gibi tekniklerin belirlenmesi için farklı tekniklerle deneysel uygulamaların yapılması fayda sağlayabilir. Yazılı anlatım öğretiminde sadece üniversite düzeyinde değil tüm kademelerde öğrenme sürecinde öğrencinin aktif olabileceği, sosyal paylaşımlar yapabileceği, sorumluluk alabileceği, problem çözebileceği öğretim yöntem ve tekniklere başvurulabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Aktaş, Ş. & Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve sözlü anlatım* (5.Baskı). Akçağ yayınları.
- Alkan, E. (2006). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinde “de””ki” bağlaçlarının ve eklerinin öğretimi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arıcı, A. F. & Ungan, S. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarının bazı yönlerden değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 317-327.
- Aydın, İ. (2014). Türkçe öğretiminde yazılı anlatım çalışmalarındaki sorunlar üzerine bir inceleme. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* 16 (Özel Sayı I), 166-170.
- Avcı, E. (2006). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yaptıkları yazılı anlatım yanlışlarının incelenmesi (Muğla İli Örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Avcı, H. (2015). *İngilizce öğretiminde istasyon tekniği kullanımının akademik başarıya, tutumlara ve kalıcılığa etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi.
- Batdı, V. & Semerci, S. (2012). Derslerde istasyon tekniği uygulamasının yansıtıcı sorgulaması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 190-203.
- Benek, İ. (2012). İstasyonlarda öğrenme tekniğinin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersindeki başarılarına etkisi. *Milli Eğitim*, 170, 67-82.
- Beyreli, L., Çetindağ, Z. & Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. PegemA Akademi yayıncılık.

- Bozpolat, E. & Arslan, A. (2018). Türkçe öğretiminde istasyon tekniği kullanımına ilişkin nitel bir çalışma. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21 (39), 55-97.
- Büyüköztürk, S. (2001). *Deneyisel Desenler*. PegemA yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. PegemA yayıncılık.
- Calp, M. (2010) *Özel Öğretim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi*. Nobel yayınevi.
- Demir, G. K. (2003). *İlköğretim Birinci ve İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım Hataları ve Öğretmen Görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, M.R. (2008). *İstasyonlarda Öğrenme Modelinin Hayat Bilgisi Dersindeki Üst Düzey Beceri Erişimine Etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2004). *Öğretme Sanatı: Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. PegemA yayıncılık.
- Demirörs, F. (2007). *Lise 1. Sınıf Öğrencileri İÇİN Ohm Yasası Konusunda Öğrenme İstasyonlarının Geliştirilmesi ve Uygulanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Duman, B. (2018). Öğretmen adaylarının istasyon tekniği ve istasyon tekniği kapsamında öğretmen - öğrenci kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *Turkish Studies*, 13(4), 499-518.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Anı yayıncılık.
- Erdağı, S. & Önel, A. (2015). İstasyon tekniğinin uygulandığı fen ve teknoloji dersine ilişkin öğrenci görüş ve performanslarının değerlendirilmesi. *e – Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 28-37.
- Erdağı, S. & Önel, A. (2015). İstasyon tekniğinin fen ve teknoloji dersinin akademik başarısına etkisi. *Caucasian Journal of Science*, 2(1), 57-64.
- Ergin, S. (2009). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerileri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Fehrle, C.C. & Schulz, J. (1977). *Guidelines for Learning Stations*. Missouri University pub.

- Fox, J. (2004). *Rotate, Differentiate, and Motivate: How a Blend of Learning Stations and Multiple Intelligences Theory Can Boost Motivation and Enhance Learning in The Middle School Classroom*. Master thesis, College of William & Mary.
- Fraling, C. C. (1982). *A study to Improve Comprehension Skills through the Study of Prepared Reading Learning Stations*. Unpublished doctoral dissertation, The Union for Experimenting Colleges and Universities.
- Furutani, S. S. (2007). *How Does one Successfully Implement Learning Centers at the Third Grade Level*. Master thesis, Pacific Lutheran University.
- Genç, M. (2013). Prospective teachers' views about using station technique at environmental education course. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (2), 188-203.
- Gözütok, D. (2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (2. basım). Ekinoks yayınları.
- Güç, F., Korkmaz, Ö., Çakır, R. & Bacanak, A. (2016). İstasyon tekniğinin matematik dersi akademik başarısına etkisi ve öğrenci görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (40), 171-190.
- Howatson, G. B. (1971). *An Attempt to Evaluate a Work Centers Approach to Teaching at the Second-Grade Level*. Master's thesis, Wyoming University.
- Karaalioglu, S.K. (1987). *Yazmak ve Konuşmak Sanatı-Kompozisyon*. İnkılap yay.
- Karacalı, K., Bulunuz, N. & Özkan, M. (2019). Examining the effects of the learning station method on 7th grade students' conceptual understanding levels regarding the light unit. *European Journal of Education Studies*, 6 (7), 122-144.
- Karadağ, Ö. & Maden, S. (2013). Yazma eğitimi: Kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme. Güzel A. ve Karatay H. Ed., *Türkçe Öğretimi El Kitabı*, içinde (s.265- 301). Pegem akademi.
- Karateke, E. (2006). *Yaratıcı Dramanın İlköğretim İkinci Kademedeki 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Kardaş, M.N. (2013). İş birlikli öğrenme yönteminin öğretmen adaylarının yazılı anlatım dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 152-163.
- Koca, M. (2018). *Altıncı Sınıf Fen Bilimleri Dersi Hücre Konusunun Öğretiminde İstasyon Tekniği Uygulamasının Öğrencilerin Akademik Başarısına, Kalıcılığına ve Tutumlarına Etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Koç, C. (2007). *Aktif Öğrenmenin Okuduğunu Anlama, Eleştirel Düşünme ve Sınıf İçi Etkileşim Üzerindeki Etkileri*. Yayımlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Maden, S. (2011). Takım oyun turnuva tekniğinin yazım kuralları ve işaretleri eğitiminde kullanımı. *e-International Journal of Educational Research*, 2(3), 52-67.
- Maden, S. & Durukan, E. (2010). İstasyon tekniğinin yaratıcı yazma becerisi kazandırmaya ve derse karşı tutuma etkisi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 28, 299-312.
- Manuel, B. (1974). *How to Build a Learning Station: Everything a Teacher Should Know*. Merrimack Education Center.
- Morgil, İ., Yılmaz, A., ve Yavuz, S. (2002). Kimya eğitiminde istasyonlarla öğrenme modeli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 110-117.
- Özbay, M. (2003). *Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*. Gölge ofset matbaacılık.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I*. Öncü kitap.
- Özbay, M. (2007). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*. Öncü kitap.
- Özkan, M., Tören, H. & Esin, O. (2001). *Yüksek Öğretimde Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Filiz kitabevi.
- Pekaz, K. (2007). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Yazılı Anlatımlarındaki Ses Olayları, Noktalama, İmla Hataları ve Anlatım Bozukluklarının Düzeltilmesinde İpucu ve Geribildirim Teknikleri*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Plano Clark, V. L. & Creswell, J. W. (2015). *Understanding Research: A Consumer's Guide*. Pearson education.

- Sunday, B. A. (1979). *An Investigation of Learning Stations for Elementary Art*. Master thesis. University of Columbia British.
- Şahin, A. (2010) Effects of Jigsaw II technique on academic achievement and attitudes to written expression course. *Educational Research and Reviews* 5(12), 777-787.
- Şahin, E. Y., Maden, S., Gardaş, M. N. & Şahin, A. (2011). Noktalama işaretlerinin öğretiminde grup araştırması tekniğinin öğrenci başarısına etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 257-268.
- Tağa, T. & Ünlü, S. (2013). Yazma eğitiminde karşılaşılan sorunlar üzerine bir inceleme. *Turkish Studies*, 8(8), 1285-1299.
- Temizkan, M. (2001). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarının Dil Gelişimi Bakımından İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temizkan, M. & Sallabaş, E. (2009). Öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(27), 155-176.
- Tofte, W. L. (1982). *The Comparative Effectiveness of Learning Center and Traditional Approaches for College Introductory Geology Laboratory Course*. Unpublished doctoral dissertation, New Mexico State University.
- Tok, M. & Potur, Ö. (2015) Yazma eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaların eğilimleri (2010-2014 Yılları). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 1-25.